

AkersDølen

Medlemsblad for Groruddalen Historielag

Fra Stabburstrappa

s 2

En periode er over

s 13

Hva skjer?

s 3

Markering Karl 12.

s 14

Referat årsmøte 2016

s 4

Årboka 2015

s 15

Årsberetning 2015

s 6

GRORUDDALEN HISTORIELAG

Stiftet

1981

AkersDølen

Medlemsblad for Groruddalen Historielag

Returadresse:

Groruddalen Historielag
Postboks 37 Grorud
0905 OSLO

Besøksadresse:

Stabburet Nordtvet gård
Gårdsveien 1 - 3

Kontortid:

Kontoret er åpent første
onsdag hver måned.

kl. 12.00 - 14.00

Telefon: 22 16 48 85

E-post: post@grohi.no

Hj.side: www.grohi.no

Org.nr 989 556 924

AkersDølen's redaksjon:

Kristian Skaane
Sigrun Opheim

Styret:

Leder og ansv.red.:

Dan Brovold

Nestleder: Kristian Skaane

Sekretær: Sigrun Opheim

Styremedlemmer:

Trine Pedersen

Anne Finhammer

Guri E. Bramness

Kari Brun Wisløff

Anne Fikkan

Varamedlemmer:

Geir Nordhus

Tore Bakker

Bokføring:

Øyvind Ragnar Bjørklund

Produksjon:

Gjerholm Design

Fra Stabburstrappa

Årbok 2015

Groruddalen Historielag sin Årbok 2015 har solgt meget godt å vi har fått positive tilbakemeldinger. Vi takker bibliotekene i bydelene og de utvalgte bokhandlerne for jobben med å selge boka. Dette var den 28. årboka i rekken, og den gjenvilgte redaksjonskomiteen er allerede i gang med å hente inn artikler til utgivelsen i år. Vi gleder oss allerede til å bla og lese i den 29. årboka.

Årsmøtet 2015

Den 16. februar i stabburet på Nordtvet gård ble Historielagets årsmøte arrangert. Det var mange framømte, noe som er bra. Økonomien er god og vi kunne registrere et overskudd på ca. 70.000 kr. Aktiviteten i 2015 har vært stor, med mange guidede turer rundt om i bydelene, og mange lokalhistoriske foredrag. Gledelig at Steinhoggermuseet var godt besøkt i 2015.

Alle styremedlemmene, bortsett fra en, som var på valg hadde sagt seg villige til gjenvalg, og valgkomiteens forslag ble godkjent ved akklamasjon. Også valgkomiteen ble gjenvalgt.

Det var trist at styremedlemmet Jan Arne Tangerud ikke ville ta gjenvalg. Han har vært en av Historielagets viktigste støttespillere siden oppstarten. Han har en enorm lokalhistorisk kunnskap og har vært en pådriver for mange av lagets aktiviteter. Han vil fortsatt være en støttespiller og vil bistå i Historielaget arbeid framover selv om han forlater styret. En stor takk til Jan Arne.

Som nytt varamedlem ble Tore Bakker valgt, og han ønskes velkommen i styret.

Etter årsmøtet ble det holdt interessant foredrag av Johanne Bergkvist og Unn Hovdhaugen fra Oslo byarkiv med tittelen: «Fattig og fratatt stemmeretten».

Markering på Bakås skanser.

Bakås skanser var viktig som en del av forsvarsverket som beskyttet Oslo. Da Carl den 12. skulle erobre Oslo og Akershus festning i 1716 ble hans soldater stoppet ved Bakås skanser og han måtte velge en annen og lengre vei mot Oslo. Denne forsinkelsen førte som kjent til at beredskapen på Akershus festning kunne forsterkes og svenskekongen greide aldri å innta festningen.

Historielaget planlegger å markere at det i år er 300 år siden Carl den 12. ble stanset på sin vei mot Oslo ved Bakås skanser.

Det vil bli en kveldsmarkering på Skanse-
ne den 14. mars og et større arrangement
den 8. mai. (les mer om dette i bladet).

Alna bydel har støttet begge disse arrange-
mentene noe vi er meget takknemlige for.

Dette er en lokalhistorisk begivenhet og vi
håper at mange av dere kommer.

Dette nummeret av AkersDølen er for det
meste viet årsmøtesakene. Et "nygammelt"
styre er klar for et nytt og innholdsrikt år.

Dan Brovold, Leder.

Forsidefoto: Kanoner og kostymer på
Ellingsrud i 2005. Foto: Jens Treider 2005/
Oppdag Groruddalen.

Hva skjer?

Dato/tid	Møteplass	Aktivitet
Mandag 14. mars kl. 19.00	Kl. 18:45 ved Narvesen på Ellingsrudåsen T-banestasjon.	Markering av dagen for angrepet på Bakås skanser. Se mer på side 14.
Torsdag 5. mai kl. 12.00	Liastua.	Pilegrimsvandring og Gudstjeneste på Liastua.
Søndag 8. mai	Bakås hovedskanse.	Hovedmarkering av hendelsene ved Bakås skanser i 1716.
12. - 14. august	Grorud	Steinhoggerfestivalen på Grorud.
Søndag 21. august		Bånkalldagen.

“Lokalhistorie er spennende!”

Det tas forbehold om endringer i programmet!
Følg med på nettsiden www.grohi.no

GRORUDDALEN HISTORIELAG

Stiftet 1981

Referat fra årsmøtet 16. februar 2016, kl. 19.00 – kl. 20.00 i Stabburet, Nordtvet Gård.

Saksliste:

1. Åpning

Leder Dan Brovold ønsket velkommen til møtet. Han spurte de fremmøtte om de anså møtet som lovlig innkalt, og det var ingen innvendinger. Møtet ble satt. Det var 36 fram møtte.

2. Valg av møteleder, referent og to personer til å underskrive protokollen

Dan Brovold foreslo seg selv som møteleder, Sigrun Opheim og Kristian Skaane som referenter.

Det ble bifalt av forsamlingen.

Gro Strømme og Harald Olsen ble foreslått til å undertegne protokollen.

Det ble også bifalt.

3. Styrets beretning for året 2015

Kristian gikk gjennom årsberetningen og kommenterte de ulike punktene.

Årsberetningen ble godkjent med noen få kommentarer som ble lagt til.

4. Regnskap 2015

Regnskapet for 2015 ble delt ut, Dan og Jan Arne kommenterte det.

Vi har hatt et bra driftsår og et overskudd på kr 68 722,38.

Det var ingen spørsmål eller øvrige kommentarer. Regnskapet ble godkjent.

5. Budsjett 2016

Dan la fram forslaget til budsjett og kommenterte det. Budsjettet ble godkjent.

6. Fastsetting av kontingenten for 2016

Styret har ikke foreslått noen endring av kontingenten.

Den blir derfor værende på kr 150,- som avgjort på årsmøtet 2014.

7. Innkomne forslag

Det var ingen innkomne forslag.

8. Valg

Valgkomitéens forslag ble lest opp av Dan Brovold.

Leder: Dan Brovold - 1 år igjen
 Nestleder: Kristian Skaane – valgt for 2 år
 Sekretær: Sigrun Opheim - valgt for 2 år

Styremedlemmer:

Trine Pedersen – valgt for 2 år
 Anne Finhammer – 1 år igjen
 Guri E. Bramness – 1 år igjen
 Kari Brun Wisløff - 1 år igjen
 Anne Fikkan – valgt for 2 år

Varamedlemmer:

Tore Bakker – valgt for 2 år
 Geir Nordhus - valgt for 2 år

Regnskapsfører:

Øyvind Ragnar Bjørklund - valgt for 1 år

Revisor:

Harald Lindvik - valgt for 1 år

Vararevisor:

Turid Mølmen – valgt for 1 år

Valgkomité:

Tom Evensen – (leder) - 1 år
 Hjalmar Kielland - 1 år
 Vidar H. Noreng - 1 år

Rolf Torbo - 1 år
 Jan Arne Tangerud – 1 år

Valgkomitéens forslag ble vedtatt av årsmøtet.

Jan Arne Tangerud har valgt å gå ut av styret.

Dan overrakte Jan Arne en bukkett med roser som takk for innsatsen i de årene han har hatt verv i historielaget..

Det ble servert kaffe og Nordtvedt-kringle i pausen.

Johanne Bergkvist og Unni Hovdhaugen fra Oslo byarkiv holdt foredraget – Fattig og fratatt stemmeretten.

Kristian Skaane
 Sigrun Opheim

Valg til å signere protokollen

Harald Olsen
 Gro Strømme

GRASROTANDELEN ☒

I 2015 fikk vi inn kr 18 002,- Blir du med i år?

Ta med denne strekkoden til din nærmeste tippekiosk for å støtte Historielaget

Styrets beretning for året 2015

Til behandling på årsmøtet, 16. februar 2016

Arkeolog Geir Amund Sørsgård setter opp nye skilt ved skålgropene på Berget bak Stovner videregående skole.

Han har også påvist flere nye skålgroper i området.

Etter valgene på årsmøtet, 11. februar 2015 så Groruddalen Historielags styre og komitéer slik ut:

Leder:

Dan Brovold – Valgt for 2 år

Nestleder:

Kristian Skaane – 1 år igjen

Sekretær:

Sigrun Opheim – 1 år igjen

Kristian Skaane og Sigrun Opheim har delt sekretærfunksjonen i perioden.

Styremedlemmer:

Guri E. Bramness – Valgt for 2 år

Anne Finhammer – Valgt for 2 år

Kari Brun Wisløff – Valgt for 2 år
Geir Nordhus (medlemskartotek)

– 1 år igjen

Jan Arne Tangerud (kontorhold)

– 1 år igjen

Varamedlemmer:

Anne Fikkan – Valgt for 2 år

Trine Pedersen – Valgt for 2 år

Regnskapsfører:

Øyvind Ragnar Bjørklund – 1 år igjen

Revisor: Harald Lindvik – Valgt for 1 år

Vararevisor: Turid Mølmen – Valgt for 1 år

Valgkomité:

Tom Evensen – leder - 1 år

Vidar H. Noreng – 1 år

Jan Arne Tangerud – 1 år

Hjalmar Kielland – 1 år

Rolf Torbo – 1 år

Årbokkomitéen er oppnevnt av styret, og består av følgende medlemmer:

Anne Finhammer

Fridtjof Funder

Jan Arne Tangerud

Kristian Skaane

Medlemmer

Det var om lag 500 medlemmer i Groruddalen Historielag ved årsskiftet 2015/2016.

I tillegg til enkeltpersoner er det bedrifter, skoler, bydeler og andre organisasjoner.

Syv medlemmer har status som æresmedlemmer.

Disse er:

Marit Stovner, Leif Frantzen,

Finn Arnesen, Hjalmar Kielland,

Gro Hoddevik,

Jan Arne Tangerud, Anne Finhammer.

Historielaget definerer bydelene Alna, Bjerke, Grorud og Stovner med tilhørende markaområder, som sitt virkeområde. Det er stort sett det samme området som i offentlige dokumenter betegnes som Groruddalen.

Aktiviteter

Groruddalen Historielag har gjennomført flere arrangementer og tatt del i tiltak iverksatt av andre.

11. februar.

Årsmøtet ble avholdt med et interessant foredrag av Håvard Pedersen, han viste filmen Nybyggeren av Helene Sommer om uteliggerne i Marka.

Torsdag 14. mai.

Pilegrimssuppe på Liastua og pilegrimsvandring langs Oldtidsveien over Gjelleråsen. Veiviser: Jan Arne Tangerud.

Søndag 31. mai.

Kulturminnevandring under Bjerkefesti-

valen fra Bjerke til Økern. Veiviser: Anne Fikkan.

Torsdag 4. juni.

Vandring på Høybråten. Fra Robsrud til Vardeheim. Veiviser: Rolf Torbo.

Tirsdag 1. september.

Vandring på Ellingsrud. Veiviser: Geir Nordhus.

Lørdag 5. september.

Vandring på Ravnkollen. Veiviser: Anne Finhammer.

Søndag 13. september.

Vandring på i Bergensveien på Grorud med Anne Finhammer.

Torsdag 24. september.

Vandring på Aker sykehus. Veivisere: Guri E. Bramness og Torstein Harbitz.

Tirsdag 27. oktober.

Dan Brovold representerte Groruddalen Historielag ved åpningen av Aker museum OUS.

Tirsdag 27. oktober.

Lansering av årbok 2015 i Stovner bibliotek. Visning av «Vestli-et bomiljø blir til». Foredrag av Guri E. Bramness, Anne Fikkan og Tron Hummelvold. Alle tre hadde artikler i boka.

Søndag 1. november.

Jan Arne Tangerud var veiviser i Stovner bydel. Et bidrag til «Oppdag nabolaget».

Onsdag 11. november.

Åpent møte på Stabburet med visning av dokumentaren «Pilegrimene kommer i Groruddalen».

Helgen 28.-29. november.

Vi deltok med egen stand med foto-utstilling og salg av årbøker på Lions' julemesse i Grorud samfunnshus.

Flere av historielagets styremedlemmer og æresmedlem Leif Frantzen har holdt lokalhistoriske foredrag og vandring. Temaene har blant annet vært Pilegrimsleden gjennom Groruddalen, Groruddalen fra istid til nåtid, Groruds historie og lokalhistorier fra Bydel Bjerke, Grorud gård og Steinbruvannet.

Jan Arne Tangerud har vært med i programmet "4-stjerners middag" som blir sendt på TV Norge i løpet av våren. Her ledet han en spørrekonkurranse med lokalhistoriske spørsmål fra Groruddalen.

Styremøter

Det er avholdt 13 styremøter i perioden fra 19.01.2015 til 01.02.2016.

Samtlige styremøter har funnet sted på historielagets kontor i Stabburet på Nordtvet gård, med unntak av desembermøtet som fant sted hjemme hos Guri E. Bramness.

Foruten de faste postene som for eksempel postjournal, medlemsbladet «AkersDølen», fremdrift av årboka og

Husk å melde adresseforandring!

arrangementer, er det behandlet en rekke særskilte saker.

Styrets arbeid

Med en medlemsmasse på ca 500 har styret en del oppgaver å ivareta.

Leder Dan Brovold:

Han er den som har oversikten over oppgaver som skal utføres. Han har ansvar for post, e-post mottak og besvarelser. Han mobiliserer andre fra styret når det trengs. Han har påtatt seg ansvaret for bibliotekenes og bokhandlernes salg av årboka, med oppfølging, supplering av bøker og innhenting av penger. Sammen med Jan Arne Tangerud har han utarbeidet søknader om støtte til årboka og andre aktiviteter fra bydelene og innsending av regnskap for disse. Han er også ansvarlig for annonsering av arrangementer og lignende.

Nestleder Kristian Skaane:

Han er webmaster og har ansvar for oppdatering av vår hjemmeside. Han er den som har direkte kontakt med Gjerholm Design, som trykker AkersDølen. Nettbutikken er hans verk. Han deler ansvaret for skriving av referat fra styremøtene.

Kontor og bildebase ansvarlig Jan Arne Tangerud:

Han foretar innkjøp, anviser regninger m.m. siden vi ikke har kasserer. Han har også ansvar for å kontrollere at medlemmene har betalt årskontingenten. Han gjennomgår og kontrollere bilag mot utskrift fra nettbanken hver måned, før dette blir levert til regnskapsfører Øyvind R. Bjørklund.

Regnskapsfører Øyvind Ragnar Bjørklund:

Bokføring blir utført av han på en første-

klasses måte, noe styret setter stor pris på. Dette er en svært viktig oppgave da Historielaget ikke har en egen valgt kasserer.

Geir Nordhus:

Prosjektleder for 300 års markering av angrepet på Bakås skanser i 2016.

Sekretær Sigrun Opheim:

Hun er ansvarlig for nettbutikken, protokoller og arkiv og bistår leder ved behov. Hun kontrollerer bilag mot utskrift fra nettbanken hver måned sammen med Jan Arne Tangerud.

Anne Finhammer og Guri Bramness:

De er faste medlemmer i komiteen for Steinhoggermuseet. De har også ansvar for at museet er bemannet med to personer den siste søndagen i hver måned, med unntak av juli, august og desember. Flere av styrets medlemmer har deltatt dette året.

Flere styremedlemmer har på omgang holdt kontoret åpent første onsdag i måneden. Mange bidrar med rapporter og fotografering fra aktiviteter.

Samarbeid

Groruddalen Historielag ved Guri E. Bramness og Anne Finhammer har deltatt i arbeidet med steinhoggermuseet i Grorudveien 3. De har samarbeidet med bydel Grorud og Grorud Samvirkende foreninger v. Asbjørn Woll.

Historielaget er medlem av Fellesrådet for historielagene i Oslo, Dan Brovold har vært kontaktperson og deltok på årsmøtet i oktober. Anne Fikkan er nestleder i fellesrådets styre. I tillegg samarbeider vi med andre historielag i enkeltsaker. His-

torielaget har et godt samarbeid med de enkelte bydelene innen det vi anser som vårt virkeområde. Når det gjelder enkelt-saker i hver bydel, fungerer historielaget ofte som høringsinstans. Historielaget har også et godt samarbeid med Akers Avis Groruddalen, som ofte omtaler historielaget og tiltak som vi setter i verk. Groruddalen Historielag avretter sine arrangementer i Akers Avis Groruddalen.

Groruddalen Historielag er representert i styret til Pilegrimsenter Oslo. Historielagets representant er Jan Arne Tangerud.

Velforeninger, pensjonistgrupper, privatpersoner og ulike organisasjoner retter stadig forespørsler til oss om foredrag og andre bidrag som omhandler Groruddalen.

Vi stiller opp så sant vi har tid og anledning.

Skoleelever og studenter henvender seg ofte for å få opplysning om stoff til oppgaver om lokalhistorie og vi prøver å være behjelpelige så langt vi kan. Det kommer også henvendelser når det gjelder slektsgransking. Disse kan vi dessverre bare besvare i begrenset utstrekning, fordi virksomheten vår ikke er spesielt innrettet mot slektsgransking. Historielaget samarbeider med alle fire bydeler i Groruddalen og har også godt samarbeid med Oslo Museum i tillegg til sentrale kommunale instanser som Byantikvaren, Byarkivet og bibliotekfilialene i området.

I forbindelse med initiativ fra Romsås vel ved Tor Johnsen har Dan Brovold deltatt i gruppa som har merket de gamle modellene nedenfor Romsås senter, som steinhoggerne brukte.

Gaver til laget

I 2015 har Groruddalen Historielag mottatt en rekke gaver. Bilder, bøker og andre gjenstander. Vi sender en stor takk til alle givere og bidragsyttere.

«AkersDølen»

Medlemsbladet vårt har kommet ut med tre nummer i januar, april og desember. Det er vårt talerør til våre medlemmer. Ved utsending er det styremedlemmene som setter på adresselapper, før det hele leveres på posten. Redaksjonskomiteén består nå av Kristian Skaane (redaktør), Jan Arne Tangerud og Sigrun Opheim. Historielagets leder Dan Brovold er ansvarlig redaktør.

Bildebasen

Historielagets samling av historiske fotografier består nå av over 6000 fotografier og er stadig i god vekst. Det er utarbeidet retningslinjer for bildebehandlingen. Etterspørselen etter bilder fra samlingen er stor. Bildebasen er fortsatt samlet på Deichmanske bibliotek, filial Bjerke. Byarkivet og Oslo Museum har etablert søkeportalen www.oslobilder.no og har lagt ut en mengde historiske bilder fra sine samlinger.

Flere historielag har lagt inn sine bilde-samlinger i samarbeidet for å gjøre by-bilder lettere tilgjengelig for publikum. Bildene legges nå inn i et system (omeka). Flere av historielagets medlemmer har blitt lært opp i det nye systemet.

Historielagets hjemmeside

Hjemmesiden på internett HYPERLINK "<http://www.grohi.no/>" www.grohi.no redigeres av webmaster Kristian Skaane. Her legges det ut bilder og omtale av våre arrangementer. Man finner også

oversikt over alle publikasjoner som er utgitt av historielaget.

Vi har også en nettbutikkløsning som gjør det lettere å følge opp de bestillinger som kommer inn. Dermed kan historielagets publikasjoner selges over hele landet.

Vi har også fått laget en informasjonskanal på Facebook for å prøve å nå bredere ut. Denne har mange følgere.

Årbok og andre bøker

En svært viktig sak for Groruddalen Historielag er den årlige utgivelsen av årboka. I denne forsøker vi å få inn artikler som vedrører alle fire bydelene.

Vi søker hvert år bydelene Alna, Bjerke, Grorud og Stovner om økonomisk tilskudd til produksjon av årboka. Tilskuddene som ble gitt til årets årbok tyder på at bydelene ser verdien av dette arbeidet, som gjøres helt på frivillig basis.

Årets bok er nummer 28 i rekken og selges hos flere av distriktets bokhandlere, på bibliotekfilialene og fra kontoret i stabburet på Nordtvet gård. Årboka sendes også til ca 130 faste abonnenter. Årbok 2015 består av 24 artikler og er rikt illustrert med fargefotografier, som i flere tilfeller ikke har vært publisert tidligere.

Vi har fått digitalisert noen av våre utsolgte bøker:

Leif Franzen har digitalisert "En tysklandsfange forteller"

Arvid Larsen har digitalisert årboka for 1985 og 1987.

Alle disse bøkene ligger nå gratis tiljen-

gelig på hjemmesiden for nedlastning.

Modell av Bakås skanser

Groruddalen Historielag har i en årrekke hatt en utstilling om skansene på Bakås stående på Furuset bibliotek. Den ble laget da Greta Bruu Olsen var avdelingsleder på biblioteket. Dette var før alle utvidelsene. Denne utstillingen inneholdt bl. a. to kanonkuler som var funnet i distriktet, bilder og en bok fra slutten av 1880-tallet som omhandlet angrepet på Norge i 1716. Her har det også vært laget en gipsmodell av skanseområdet med de fire skansene tydelig markert. Vi hadde også gitt en rekke lokalhistoriske bilder til biblioteket.

Groruddalen Historielag fikk høsten 2015 pålegg om å fjerne alt dette. Gipsmodellen og glassmonteren er gitt til Forsvarsmuseet som skal lage en utstilling om svenskenes angrep på Norge i 1716 siden det er 300 år siden angrepet på Norge.

Skilting av kulturminner og Pilegrimsleden

Groruddalen Historielags hovedoppgave er å informere om lokalhistorie. Skilting av kulturminner er en metode som gir varig informasjon.

Jan Arne Tangerud har også i år vært konsulent for Byantikvaren.

Nordtvet gård og Øvre Fossum gård vil få kulturhistoriske tavler i løpet av våren 2016.

Byantikvaren har endelig kommet på banen med å skilte kulturminner i Groruddalen. Skiltene på Bakås skanser, skålgropfeltet på Fossum, gravrøysene ved

Oldtidsveien og Tangerud gård er skiftet ut. Vi har sent inn et forslag til nye skilt ved Oldtidsveien. Byantikvaren bruker delvis de samme stolpene som historielaget har satt opp.

Vi har oppgradert/revitalisert pilegrimsleden gjennom Groruddalen. Flere stolper er skiftet ut eller rettet opp slik at pilegrimsleden er lettere å finne. Oslo kommune har endelig overtatt ansvaret for merkingen av pilegrimsledene ut av Oslo.

Oslo byes vels blå kulturhistoriske skilt på Øvre isdam på Årvoll vil bli avduket våren 2016. Dette ble tildelt etter søknad fra historielaget.

Steinhoggermuseet og kjøkkenet i Grorudvn. 3

Grorudveien 3 og 5, to kommunale boliger fra 1926, var så misligholdt at de sto for nedrivning. Blant Grorudfolk var synet på det ulikt. Kanskje var det helst gamle Grorudfolk som av nostalgiske årsaker var imot at de skulle rives. De kunne jo brukes til beste for stedet, f.eks. lokaler for stedets mange organisasjoner, noe bl.a. Hjalmar Kielland var talsmann for. Takket være Groruddalsmidlene ble det mulig å restaurere husene. Groruddalen Historielag ble involvert i saken, og det første som skjedde, var at vi kunne innrede kjøkkenet til et museum slik vi, med hjelp av Nelly Haug(død) som bodde der i sin barndom, antok at det opprinnelig var.

På bakgrunn av at steinindustrien var så stor på Grorud i sin tid, var vi enige om at det burde lages et museum som viste dette, kanskje særlig fordi det ikke lenger blir hogget stein her. Historielaget med Bjørn Syversen(død) som leder, fikk ansvar for å gjennomføre dette. Kirsten

Berrum ble leiet inn som designer for museet. Resultatet ser vi i dag. Både til kjøkkenet, men særlig til steinhoggermuseet har vi mottatt en rekke verdifulle gaver fra folk på Grorud, bl.a. ulike redskaper, bilder og en billedvev med steinhoggermotiv. Asbjørn Woll representerer Grorud samvirkende foreninger i arbeidsgruppen, og takket være ham og dem er steinhoggernes fane restaurert og utstilt. Arbeidsgruppen består foruten ham, av representanter fra Historielagets styre, Kirsten Berrum og Jørn Linnerud som representerer Grorud bydel. Han har for øvrig ansvar for utleie av lokalene til møtevirksomhet. Gruppen samarbeider fortsatt.

Museene ble offisielt åpnet av representanter for Oslo kommune, kulturetaten 13. desember 2012. Vi har etter dette hatt åpent siste søndag i måneden unntatt i sommermånedene, jula og påsken. Museene har vært bemannet av frivillige og har gjennomgående vært veldig godt besøkt.

Kontoret

Groruddalen Historielag har i perioden hatt åpent kontor og telefontid første onsdag i måneden. Styremedlemmer har bemannet kontoret mellom kl. 12:00 og kl. 14:00, med unntak av sommeren og tiden rundt jul og nyttår.

Medlemmer av historielaget – og andre – er velkommen til kontoret i åpningstiden!

Nordtvet gård, 16. februar 2016

En periode er over:

Jan Arne Tangerud har gått ut av styret i historielaget.

Etter flere år som aktiv i styret til Grorud-dalen Historielag, trekker Jan Arne Tangerud seg nå ut. Men helt borte blir han ikke, han vil fortsette å jobbe med årbøker og lagets billedatabase.

Historielagets leder Dan Brovold takket på årsmøtet Jan Arne Tangerud for mangeårig innsats. Siden han ble med i 1987 har han vært både styreleder, nestleder og styremedlem. Da han har nådd pensjonsalderen ønsker han naturlig nok å trappe ned.

Jan Arne hadde i flere år vært i tvil om han skulle gi seg, men følte at nå var tiden inne. Siden resten av styret hadde valgt å fortsette følte han at det var trygt å trekke seg ut – Men som han sier selv «jeg skal følge med på at styret gjør en ordentlig jobb». Jeg har lært mye, både med tanke på administrativ ledelse og lokal historie.

Det som har vært det aller mest spennende i hele min periode er at vi klarte å få merket pilegrimsleden gjennom Grorud-

dalen og at den ble en del av den offisielle pilegrimsleden til Nidaros forteller han. På veiene av hele styret takker vi for innsatsen og ønsker Jan Arne Lykke til med hans videre gjøre.

Kristian Skaane ✚

Rettelse på referatet fra turen i Bergensveien

Turen gikk i Bergensveien ikke i Grorudveien. Hagaløkkka, ligger på høyre side av veien rett under Ravnkollen. Her ser vi to hvite hus som tilhørte plassen Hagan. Gro-rudhagan var opprinnelig en husmannsplass under Grorud gård. På venstre side ligger Haglundveien, Her ligger 5” stjerneblokker” + flere andre blokker. Disse ble bygget rundt 1950.

Høyere oppe mellom blokkene ser vi Kvernstua. Her bodde mølleren. Selve mølla lå nede ved Alna ikke så langt fra gangveien over til Ammerud. Det er vanskelig å finne spor etter mølla i elva i dag.

Anne Finhammer ✚

Markering av 300 år for Karl 12. angrep på Norge i 1716

Groruddalen historielag har gleden av å invitere til to markeringer denne våren for å minnes den svenske invasjonen i 1716. Det første arrangementet er et kveldsarrangement på selve datoen for angrepet på Bakås skanse, den første forsvarslinjen som i dag ligger innenfor Oslos grenser. Vi får besøk av Karl 12. og en norsk artillerikaptein som forteller om hendelsene i 1716.

Det andre arrangementet vi kan by på, er en større markering den 8. mai, der det blir anledning til å se et større antall soldater i tidsriktige uniformer demonstrere hvordan våpen, utstyr og eksersis foregikk på denne tiden. Dette blir en dag med kruttrøyk!

Skansene på Bakås og hendelsene den gang er solid dokumentert i historielagets årbøker, men en viktig grunn for historielagets interesse er at skansene på Bakås ved Ellingsrud er det eneste kulturminnet i bydel Alna som er av nasjonal betydning.

Kort oppsummert var skansene i bruk på slutten av Den store nordiske krig (1700 – 1721). Svensk kongen Karl 12. og hans generaler ville ta Akershus Festning ved et kupp. På islagte sjøer og myrer skulle de svenske karolinerne overraske nordmennene med forholdsvis få soldater. Heldigvis var skansene fullt bemannet med norske soldater da angrepet kom den 14. mars 1716. Veiene var sperret med forhugninger (sperringer med felte tømmerstokker) og bøndene hadde fått beskjed om å ikke brøyte gårdsveiene. Karl 12.

måtte trekke seg tilbake etter et angrep fra fortroppen. Dagen etter rekonoserte de svenske soldatene skansene på Gjelleråsen uten å angripe. Fienden måtte bøye av og gikk sydover på den islagte Øyeren og møtte hovedstyrken ved Hølen nord for Moss.

I mellomtiden hadde nordmennene fått tid til å bemanne Akershus festning slik at festningen ikke ble erobret da angrepet kom. De svenske soldatene beleiret Akershus festning ca. en måned før de trakk seg langsomt tilbake. Hovedangrepet til Karl 12. var mislykket.

Planen til Karl 12. var å følge gamle Strømsvei inn mot Christiania. Nordmennene hadde stor respekt for krigerkongen. Derfor var planen å utnytte forsvarsmulighetene som det norske terrenget ga. Det er ikke uten grunn at skansene ligger der de ligger. Det var den beste forsvarsstillingen mellom svenskegrensen og Christiania mot en fiende som kom østfra. Dersom ikke skansene hadde stått imot svenskenes angrep, hadde Norgeshistorien kanskje blitt annerledes.

Mandag 14. mars 2016, kl 19: Markering av dagen for angrepet på Bakås skanser.

Sted: Bakås hovedskanse. For medlemmer som ikke vet helt hvordan en kommer seg til selve hovedskansen er det oppmøte kl. 18:45 ved Narvesen på Ellingsrudåsen T-banestasjon, Edvard Munchs vei 45. En av styrets medlemmer vil møte der og følge gruppen til hovedskansen.

Program:

- Formannen i Groruddalen Historielag Dan Brovold ønsker velkommen
- Jan Arne Tangerud forteller litt om Groruddalen historielags arbeid med skansene
- Karl 12. forteller om sitt liv og om felttoget i 1716.
- En Dansk-Norsk kaptein forteller mer om bakgrunnen for Bakås skanser.

Søndag 8. mai 2016:

NB! Tidspunkt ikke fastsatt.

Sted: Bakås hovedskanse.

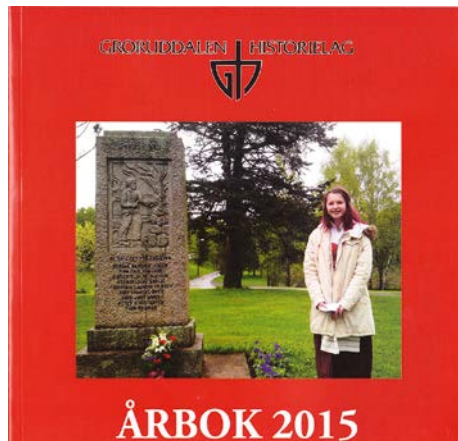
- Hovedmarkering av hendelsene ved Bakås skanser i 1716.
- Besøk av Dansk-Norske soldater og Svenske Carolinere i tidsriktig utstyr, med opptog og demonstrasjon av våpen.
- Orientering om felttoget i 1716.

Endelig tid for arrangementet og program legges ut på nettsiden vår grohi.no, og annonseres i Akers Avis/Groruddalen i tiden før arrangementet

Bestill Årboka for 2015

Benytt anledningen til å gi en gave til deg selv eller andre

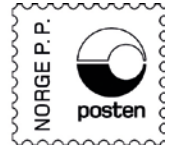
Kun kr 150,-

Selges i Deichmans filialer, bokhandlere, eller Historielagets nettbutikk på

www.grohi.no

Du kan også benytte bestillingsskjema. Det finner du på siste side i Akersdølen.

Returadresse: Groruddalen Historielag, Postboks 37 Grorud, 0905 OSLO

Bestillings skjema - bøker/medlemskap

Vi utgir ny årbok hvert år. Bøkene inneholder viktig lokalhistorisk dokumentasjon fra hele Groruddalen. Den eldste årboken er like aktuell nå som da den ble utgitt.

Kryss av på nedenstående bestillingsseddel og vi sender deg årbøkene i posten.

Eller du kan bestille bøkene på vår nettside www.grohi.no.

Disse prisene har vi på våre årbøker:

Årbok 2014, 2015 kr 150,- / årbok 2013 til 1989: 120,- pr bok.

Porto kommer i tillegg på alle forsendelser fra oss.

Bestilling:

Ja, takk, jeg bestiller følgende (kryss av):

☐ Årbok 1985 (utsolgt)	☐ Årbok 1995	☐ Årbok 2002	☐ Årbok 2009
☐ Årbok 1987 (utsolgt)	☐ Årbok 1996	☐ Årbok 2003	☐ Årbok 2010
☐ Årbok 1989/90	☐ Årbok 1997 (utsolgt)	☐ Årbok 2004	☐ Årbok 2011
☐ Årbok 1991	☐ Årbok 1998	☐ Årbok 2005	☐ Årbok 2012
☐ Årbok 1992	☐ Årbok 1999	☐ Årbok 2006	☐ Årbok 2013
☐ Årbok 1993	☐ Årbok 2000	☐ Årbok 2007	☐ Årbok 2014
☐ Årbok 1994	☐ Årbok 2001	☐ Årbok 2008	☐ Årbok 2015

Jeg ønsker:

- Å bli medlem - kontingent kun kr 150,- per år
- Kulturminneguide - "Vandring i bydel Bjerke" kr 50,-
- "Vandring på Grorud" 2. utgave kr 100,-
- Groruddalen Kulturminneatlas kr 75,-
- Toppen i Akersdalen av Johs Brenna, kr 50,-
- Ny Kulturminneguide for Bjerke Bydel, kr 150,-

Medlemsnr. _____ Navn _____

Adresse _____ Postnr. _____

(Sted/dato)

(Underskrift)